

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio VI. Utrùm proprietates constituentes, & distinguentes Personas sint
absolutæ ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

SECTIO VI.

Utrum Proprietates constituentes,
& distinguentes Personas sint
absolutæ: an Relativæ?

109. **P**ERSONAS Divinas constitui proprietatibus absolutis tenuit *Guillerm. Paviens. tract. de Trinit. Ripa* in 1. dist. 26. & 27. & alii apud Doctores infra citandos, & hanc sententiam ut probabilem voluit defendere *Scot. in 1. dist. 26. q. 1. §. Tertia opinio*; eandemque secuti sunt aliqui Recentiores, quos tacito nomine refert *P. Ruiz d. 87. de Trinit. sect. 1. n. 9.* Advertes tamen prædictos Authores non negare in Deo Relationes reales, quibus Personæ divinæ formaliter opponuntur, & distinguuntur, sed in qualibet proprietate distinguere rationem formalem subsistendi à ratione formali originis, & Relationis, dicereque Personas divinas constitui per illam primam formalitatem tanquam per aliquid absolutum, cui superadvenit ratio originis, & Relationis.

110. Hanc tamen sententiam appellavit Bannez hæreticam: Carthusian. erroneam: *P. Ruiz* temerariam, periculosa, & errori proximam: Idem sentit *P. Arrub. licet P. Soar.* solum illam dicat improbabilem; & *P. Vasq.* non posse damnari, si loquatur de solo constitutivo, non autem de distinctivo; siquidem putat hæc esse separabilia. Ego autem perfectis authoritatibus, & rationum momentis exilimo esse prorsus periculosa, & ejus tamen fundamenta infra proponam, & dissolvam: Igitur:

111. Conclusio sit: Proprietates constituentes Personas Divinas non sunt absolutæ, sed relativæ. Ita *D. Thom. 1. p. q. 40. art. 2. & de potent. q. 8. art. 3. Durand. in 1. dist. 26. q. 1. n. 14. Caiet. Bannez. Canar. P. Molin. P. Valent. ad locum cit. D. Thom. Richard. Ocham. Gabr. Egid. Henricus, P. Soar. lib. 7. de Trinit. cap. 5. n. 5. P. Vasq. 1. p. d. 158. cap. 5. P. Arrub. d. 111. cap. 5. d. 21. R. Ruiz d. 87. de Trinit. sect. 2. P. Tanner. d. 4. q. 3. dub. 6. n. 15. P. Preposit. q. 29. art. 4. dub. 1. P. Amicus d. 20. sect. 2. num. 32. P. Arriaga d. 51. sect. 3. num. 17. P. Granad. tract. 12. d. 3. sect. 4. P. Compton. tom. 1. d. 58. sect. 2. n. 5. & alii apud citatos. Probatur 1. auctoritate Sacre Scripturæ *Matth. 28. 10. ibi: Baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*: ubi Christus Dominus propriis nominibus, ut notant Patres, Personas divinas significavit; sed nomina illa sunt relativæ, & non absolutæ; ergo &c. Confirmatur, quia in Sacra Scriptura nunquam Personæ divinæ significantur nominibus absolutis, sed relativis; ergo signum est non constitui in suo esse personali per aliquid absolutum, sed per relativum; quis enim ut Petrum v. g. significaret nunquam ejus proprium nomen usurparet, sed aliud accidentale, & discrepans?*

112. Probatur secundò ex Concil. Later. cap. Firmiter. de sum. Trinit. ubi primò nominat Patrem, Filium, & Spiritum Sanctum sub his nominibus, & subjungit, *Trinitatem esse discretam per proprietates*, indicans has esse easdem, quæ illis nominibus significantur; significantur autem ut quid relativum. Et Concil. Florent. sess. 18. §. Dixi equidem. Relatio, inquit, apud omnes tam Græcos, quam Latinos Doctores Personas multiplicat. Et orat. pro

unione: *Per Relationes, ait, distinguuntur, per quas etiam constituuntur divine Personæ.* Idem habetur in Concil. Toletan. II. in confess. fidei cap. 1. & Concil. Vormaciens. in confess. fidei, ibi: *Quod Pater est, non ad se, sed ad Filium dicitur*: ex quibus satis constat Personas divinas non aliquo absoluto, sed relativo constitui.

113. Probatur tertio auctoritate Sanctorum Patrum *D. Nazianz. orat. 37. de Theologia. Ex his verbis, ait, quod genitus non sit, & quod genitus, & quod procedat, effectum est, ut alius Pater, alius Filius, alius Spiritus Sanctus appelletur.* Et *D. Cyril. Alex. lib. 2. Theaur. cap. 3. & lib. 7. cap. 1. ibi: Sola diversitate Relationis, quæ diversis nominibus significatur, nec alià re ullà distinguuntur.* Et *D. Aug. lib. 5. de Trinit. cap. 5. docet In Deo non esse, nisi substantiam, id est Essentiam, & Relationem, & quidquid ad se, & non ad aliud dicitur ad Essentiam pertinere*: & læpè alibi, ex quo patet, quod proprium Personæ est, non esse quid absolutum, sed relativum. Idem tenent *D. Greg. Nyssen. lib. ad Ablabium. D. Damascent. lib. 1. Fidei cap. 11. D. Ansel. de Incarnat. Verb. cap. 3. D. Fulgent. ad objection. Arianor. D. Athanas. Dialog. 1. de Trinit. D. Hilar. lib. 11. de Trinit. D. Basil. contr. Eunom. & alii apud P. Ruiz cit.*

114. Probatur quarto rationibus: Prima ratio est, quia proprietas Personalis eo ipso, quod talis est, est incommunicabilis: tum quia ita est expressum in Conciliis, & Sanctis Patribus: tum etiam, quia quod est proprium, non potest esse commune; alioqui esset, & non esset proprium: esset, ut supponitur: non esset, quia alteri conveniret; sed nullum absolutum in Deo est incommunicabile: tum quia ita constat ex Conciliis, & Sanctis Patribus, quatenus docent, solam Relationem multiplicare Trinitatem; si autem Personæ haberent proprietates absolutas incommunicabiles, etiam his Trinitas multiplicaretur, ut patet: tum etiam, quia Pater omnia communicat Filio præter esse Patrem, ut etiam docent Concilia, & Sancti Patres; esse autem Pater relativum est, & non absolutum; ergo nullum absolutum est proprietas personalis.

115. Confirmatur, quia omnis incommunicabilitas provenit ex limitatione, aut ex oppositione; sed in Deo non potest provenire ex limitatione; cum sit ens simpliciter infinitum; ergo ex oppositione; non privativâ, aut contradictoriâ, cum versetur inter extrema, sive proprietates positivas; non contrariâ, utpote quæ provenit ex imperfectione, & incapacitate subjecti ad formas contrarias; hæc autem imperfectio in Deo esse non potest; ergo ex sola oppositione Relativa; ergo proprietates solum sunt relativæ, & non absolutæ, cum sola relativæ, & non absolutæ sint incommunicabiles.

116. Secunda ratio est, quia si proprietates personales essent quid absolutum; aut hoc absolutum communicaretur omnibus Personis; aut non: Si primum; ergo non esset earum proprium, cum esset omnibus commune: Non secundum: tum, quia conceptus absolutus entis divini dicit perfectionem simpliciter simplicem; omnis autem perfectio simpliciter simplex communicabilis est omnibus tribus Personis: tum etiam, quia jam aliqua perfectio absoluta, & simpliciter esset in una Persona, quæ non esset in alia, quod non est dicendum; ergo &c.

117. Tertia ratio est, quia cum Pater omnia, quæ habet, dederit Filio præter esse Patrem, Filius est prorsus unum, & idem per omnia, quod Pater,

illo excepto, quod non est Pater; sed non ita esset, si Pater non constitueretur Pater formaliter per hoc, quod est esse Patrem, sed per aliam formalitatem absolutam; siquidem cum talis formalitas constitutiva Patris non posset convenire Filio; Pater non esset per omnia prorsus idem cum Filio præter esse Patrem, quia præter esse Patrem, adhuc haberet illam formalitatem absolutam, secundum quam Filius non esset omnino idem, quod Pater; ergo &c.

118. Oppositum, ut diximus, tenuit *Guillerm. Parisiens. tract. de Trinit. Ripa in 1. dist. 26. & 27. Scot. in 1. dist. 26. q. 1. §. Tertia opinio. Lincomiens. Liber. & aliquo modo tenuerunt Ockam. in 1. dist. 30. q. 4. Gabr. in 1. dist. 30. q. 4. d. 1. & Gregor. in 1. dist. 28. q. 2.* Pro quibus. Argues 1. Salomon Prov. verb. 30. 4. ad Patrem, & Filium Deum alludens: *Quod est, inquit, nomen ejus, id est Patris, & quod nomen Filii ejus, si noster? Ergo si querit nomina propria Personarum Patris, & Filii ejus, consequens est, ut nomina relativa Patris, & Filii non sint eorum propria, sed alia, nempe absoluta nobis ignota.* Resp. dato, quod ibi sermo sit de Patre, & Filio in Divinis (quod aliqui Interpretes negant) Salomonem solum velle, Deum, & Personas Divinas esse ineffabiles, & ideo nullum nomen perfectè, & comprehensivè earum dignitatem nobis explicare.

119. Argues 2. D. Aug. lib. 7. de Trinit. cap. 6. docet, Personam Patris non ad Filium, aut ad Spiritum Sanctum, sed ad se dici; ergo Pater non dicit aliquid relativè, sed absolutè. Respondeo D. Aug. loqui de Persona Patris secundum suum significatum formale, & commune, quo sensu præcinit ab absoluto, & relativo; non autem secundum significatum materiale, & determinatum, quo sensu in Divinis dicit Relativum, in creatis autem absolutum.

120. Argues 3. Idem D. Aug. loco proximè citato: *Non aliud est, inquit, Deo esse, aliud Personam esse, sed omnino idem; sed esse Dei est quid absolutum; ergo etiam quid absolutum dicit Persona.* Respondeo D. Aug. solum voluisse, eandem omnino esse Essentiam Dei, & Personæ; non autem quod Persona in ratione Personæ constitueretur aliquo absoluto, nempe Deitate, sicut constituitur Deus in ratione Dei.

121. Argues 4. Relationes supponunt extrema constituta: tum quia relatio est ad aliud; prius autem est, rem esse in se constitutam, quam ad aliud ordinari: tum etiam quia relationes non referunt se ipsas, sed extrema, nempe Personas; sed extrema Relationum Divinarum sunt Personæ Divinæ; ergo tales Relationes supponunt Personas constitutas; non aliis relationibus; alioqui daretur processus infinitus; ergo proprietatibus absolutis.

122. Respondeo majorem esse veram in creatis, non autem in Divinis; diversa ratio est, quia relationes creatæ sunt accidentia, quæ proinde non constituunt extrema, sed eis constitutis adveniunt: at verò Relationes Divinæ sunt perfectissimæ substantiæ, ideoque extrema, sive Personas constituunt. Undè ad primam probationem majoris dicimus, prius esse rem constitui in se, quam ad aliud ordinari, quando ordinatio est accidentalis, ut est in extremis creatis: non autem quando ipsum ordinari est de ratione formali, & constitutivè extremi, ut est de ratione Personæ Divinæ: ad aliam ordinari. Ad secundam dicimus, Relationes Divinas constituentes Personas referendo se ipsas re-

ferre Personas; siquidem non referunt ut accidentales, sed ut perfectissimæ substantiæ.

Argues 5. Relationes terminantur ad absolutum; siquidem idem est terminus Relationis, qui est terminus productionis; terminus autem productionis est absolutus, nam ex Philosopho *Ad relationem non est per se motus*; sed terminus Relationis Divinæ est Persona; ergo hæc est quid absolutum. Resp. data majori (quam aliqui negant, ut alibi diximus) in creatis, illam tamen negando in divinis; diversa ratio est, quia relationes creatæ, cum sint accidentales, supponunt extrema distincta, quæ referuntur, & terminant: at verò Divinæ, cum sint substantiales, non supponunt, sed faciunt distinctionem extremorum; sola enim Relatio distinguit, ut docent Concilia, & Sancti Patres. Et hujus ratio est, quia in creatis distinctio provenit ex limitatione; in divinis autem ex oppositione, quæ solum datur inter relativa. Undè ad probationem, concessa majori, negamus minorem in divinis, ad cujus probationem dicimus, ad relationem non esse per se motum in creatis, cum ibi relatio sit accidentis resultans; secus autem in divinis, ubi Relatio est perfectissima substantia immediate terminans productionem, & distinguens ipsum terminum productum.

Argues 6. Personæ creatæ constituuntur per absolutum; ergo etiam Personæ Divinæ; siquidem Perfectiones Divinæ ad similitudinem perfectionum creatarum concipiuntur. Respondeo negando consequentiam, ad cujus probationem dicimus, licet perfectiones Divinæ ad similitudinem creatarum concipiantur, non deberi in omnibus comparari; alioqui sicut personalitates creatæ sunt modi, & distinguuntur à parte rei à natura, hoc idem diceremus de divinis, quod est negandum. Undè in creatis sunt quid absolutum, quia licet tales sint, adhuc ob suam imperfectionem possunt multiplicari: aliter verò est in divinis, in quibus sola relativa multiplicantur, quia sola opponuntur; absoluta autem ob suam perfectionem sunt communia.

Argues 7. In Patre prius est generare, quam referri; siquidem hæc causalis est vera: *ideo Pater refertur, quia generat*: non tamen è contra; sed in eo prioriam intelligitur constitutus in ratione Personæ; siquidem generare non potest, nisi Persona; ergo ante Relationem intelligitur Persona; non relativè; ergo absolutè. Confirmatur, quia formales rationes subsistendi, generandi, & referendi distinguuntur virtualiter; sed formalitas subsistendi constituit Personam non est relativa; siquidem antecedit formalitatem generandi, & referendi; ergo constituit Personam ut absolutam. Urgetur, quia sufficit distinctio virtualis inter Spirationem activam, & Paternitatem, ac Filiationem, ut hæc constituent formaliter Personas, non ita verò illæ; ergo etiam sufficeret eadem distinctio, ut formalitas subsistendi constitueret Personam, & non ita illam constitueret formalitas referendi, sive relatio.

Respondeo primò cum communi sententia distinguente omnia illa prædicata ratione ratiocinata, Patrem in ea prioritate, in qua intelligitur generans, intelligi constitutum in ratione Personæ præcise, & confusè, neque absolutè, neque relativè formaliter, sed prout ab utroque præcinit. Et ratio est, quia proprietas relativa propter suam perfectionem, & eminentiam præstat plures effectus formales, nempe subsistentiæ, generationis, & relationis, ita ut sub conceptu subsistentiæ

stentia constituat Personam; & cum conceptus Personae praescindatur ab absoluto, & relativo, conceptus ille personalitatis non est personalitatis absoluta, sed praescindens ab absoluta, & relativa; sicque identice, & implicite est relativus; formaliter vero, & expresse est praescisus. Unde ad confirmationem patet solutio ex dictis: ad instantiam vero de spiratione activa datur diversa ratio; siquidem conceptus Paternitatis & Filiationis, cum de se sint determinate relativi, jam antecederet ad spirationem activam intelliguntur constituere Personas oppositas, easque supponit constitutas conceptus ipse Spirationis activae: secus autem est de conceptu Personae praescindens ab absoluta, & relativa.

127. Respondeo secundò juxta nostram doctrinam infra tradendam, negando majorem; neque enim in Patre prius est, etiam virtualiter generare, quam referri, cum idem sit à parte rei virtualiter subsistentia, generatio activa, & relatio; siquidem cum de his non cogamur verificare contradictoria per ordinem ad intrinsecum, in eodem priori, in quo intrinsece Pater est subsistens, est etiam generans, & relatus, sine ulla prioritate, tam in quo, quia in Divinis nulla datur prioritas, & posterioritas durationis; quam à quo, quia à parte rei virtualiter, neque generatio oritur à subsistentia, neque relatio à generatione. Unde illa causalis: *Ideo Pater refertur quia generat*: solum est vera metaphysice, & quoad nos. Ad confirmationem patet solutio ex dictis. Ad instantiam de spiratione activa datur diversa ratio, quia spiratio activa, ut supra diximus, distinguitur virtualiter intrinsece à Paternitate, & Filiatione, quas proinde potest virtualiter intrinsece supponere, ut supponit: ut verò ratio formalis subsistendi, generandi, & referendi, non ita distinguuntur, sed solum secundum nostrum concipiendi modum, ut diximus, & infra dicemus.

128. Argues 8. Ex Natura, & subsistentia Divina fit unum per se; sed ex absoluto, & relativo non fit unum per se; cum sint diversi generis; ergo Persona divina constituitur subsistentia, five personalitate absoluta, & non relativa. Respondeo argumentum solum habere locum in creatis, ubi relativum non est substantia, neque intenditur per se; aliter verò in Divinis, ubi licet absolutum, & relativum sint diversi generis, relativum tamen est perfectissima substantia & est terminus, ac pertinet ad integritatem entis Divini. Confirmatur, quia plus distat subsistentia Verbi Divini à naturâ humanâ, quam Natura Divina à subsistentia Divinâ relativâ; & tamen natura humana efficit unum per se cum subsistentia Verbi Divini; ergo &c.

129. Argues 9. Relatio realis debet referre aliud à se distinctum, & ad aliud realiter distinctum; sed hoc à se distinctum, & illud aliud realiter distinctum non est in Divinis ipsa Essentia Divina; ergo est aliqua proprietas absoluta antecedens Relationem, & Personam constituens. Respondeo negando consequentiam; Relatio enim refert totam Personam, à qua distinguitur, ut inclusa ab includente, quod satis est, ne dicatur referre se ipsam tantum; & eam refert ad aliam Personam, quae ab illa ratione Relationis sibi opposita realiter distinguitur, quod sufficit, ut diximus alibi.

130. Argues 10. Personalitas ex suo conceptu dicit incommunicabilitatem; sed eam non dicit Paternitas; ergo hæc non constituit Personam Patris. Probatur minor primò, quia Paternitas, cum non sit infinita, non est de se hæc, five singularis;

omnis autem incommunicabilitas supponit singularitatem. Secundò, quia cum omnis Relatio æqualiter se habeat ad Essentiam; aut omnis est incommunicabilis; aut nulla; siquidem omnem communicabilitatem, aut incommunicabilitatem habent ab Essentia; sed non omnis Relatio est incommunicabilis; Spiratio enim activa est communis Patri, & Filio; ergo &c. Tertiò, quia si per impossibile productio Spiritus Sancti præcederet generationem Verbi, Paternitas esset communis Spiritui Sancto, sicut modò communis est Filio, & Patri Spiratio activa; siquidem in factâ suppositione uterque per eandem Intellectionem, & vim generativam communem gigneret Filium; sicut modò Pater, & Filius per eandem volitionem, & vim spirativam communem spirant Spiritum Sanctum; ergo &c.

Respondeo negando minorem: Ad primam ejus probationem, negamus majorem; neque enim ut Paternitas sit singularis, requiritur infinitas, (licet talis sit Paternitas in genere Paternitatis, ut supra diximus;) nam personalitas creata est singularis, & incommunicabilis, cum tamen sit finita. Ad secundam negamus majorem quoad secundam partem; licet enim Relationes Divinæ æqualiter se habeant ad Essentiam, non ita se habent inter se; siquidem inter se distinguuntur, & opponuntur suis propriis rationibus formalibus, quarum una potest esse communicabilis, & altera incommunicabilis. Ad tertiam dicimus; aut in factâ suppositione impossibili Paternitas Divina esset eadem, quæ nunc; aut non: Si primum, talis suppositio se ipsam destruit; supponit enim Paternitatem fore communicabilem, cum tamen esset incommunicabilis, sicut modo est: Si secundum, nihil mirum, si foret communicabilis, & quod ex uno impossibili aliud sequeretur; jam enim esset alia Paternitas alterius rationis diversæ.

Argues 11. Persona, ut supra diximus, definitur: *Rationalis natura individua substantia*; sed in tali definitione, quæ etiam comprehendit Personam Divinam, non exprimitur, neque innuitur aliquid relativum; ergo Personalitates in Divinis non sunt quid relativum, cum etiam tales non sint in creatis. Respondeo negando consequentiam; licet enim talis definitio non exprimat, non tamen excludit relationem; sicque est indifferens ad absolutum in creatis, & ad relativum in Divinis. Patet, quia etiam quando *Ens* definitur, non exprimitur relatio; & tamen sub nomine *Ens* intelligitur etiam relativum.

Argues 12. Suppositum præcedit actionem; siquidem res prius est in suo esse, quam in suo operari; ergo Pater in divinis nequit constitui in ratione suppositi per Relationem, five Paternitatem. Probatur consequentia, quia si Pater in ratione suppositi constitueretur Relatione, cum relatio sit simul naturâ, & cognitione cum correlatione, utpotè quæ sine illa intelligi nequit, sequeretur Filium præcedere suam generationem; siquidem intelligeretur in eo signo, in quo intelligeretur suppositum Patris; hoc autem, si constitueretur Paternitate, præintelligeretur generationi; ergo Filius ut correlativum Patris præintelligeretur suæ generationi; consequenterque Filius prius intelligeretur, quam produceretur; hoc autem non est dicendum; ergo neque illud, ex quo sequitur.

Resp hoc argumentum eandem vim habere, quam habet argumentum iam adductum n. 125. ut consideranti patebit, sicque eadem responsio adhibenda est; negamus igitur Suppositum Divinum quidquid)

(quidquid sit de creato) re ipsa præcedere suam originem activam, aut relationem; qua refertur ad Filium productum, licet præcedat passivam, & terminum à se productum prioritate originis tantum, non autem naturæ, durationis, aut cognitionis; sicque à parte rei non prius Pater est potens producere, quam actu producat; sicut non prius est potens intelligere, quam actu intelligat; siquidem in divinis posse, & esse sunt idem. Unde illa causalis: *Idè Pater producit, quia est potens producere*: solum est vera ex nostro modo concipiendi, sicut supra diximus de illa: *Idè Pater refertur, quia generat*: ex quo non sequitur, Filium præcedere suam generationem, ut confideranti patebit. Ex dictis.

335. Colliges primò, proprietates personales virtualiter à parte rei constituere. Personas divinas non solum prout sunt subsistentiæ, sed etiam prout sunt origines, & Relationes, tum transcendentales, tum prædicamentales, ut statim dicemus; siquidem omnes hæ formalitates à parte rei virtualiter non sunt diversæ, sed in eadem proprietate relativa includuntur. Secundò, quando Patres aliquando dicunt, Personas divinas constitui originibus; aliquando constitui Relationibus, sub his nominibus significare eandem proprietatem Relativam, licet diverso modo conceptam. Tertio ex hoc loquendi modo occasionem sumpsisse Scholasticos, ut inquirerent: Utrum Personæ Divinæ constituantur subsistentiis, sive absolutis; aut Originibus; aut Relationibus? pro quo sit:

SECTIO VII.

Sub qua ratione formali quoad nos proprietates Personales constituentur Personas?

336. **A**DVERTES in qualibet proprietate Personali triplicem conceptum distinguere posse, ita tamen ut unus in alio includatur absque distinctione virtuali perfecta, sed solum sint distincti secundum majorem, aut minorem expressionem ipsorum conceptuum, ut statim dicemus: Primus conceptus est Hypostasis, sive subsistentiæ: Secundus Originis: tertius Relationis. Unde si proprietas personalis concipiatur ut ultimus terminus complens Naturam Divinam in ratione existendi per se incommunicabiliter, dicitur Hypostasis, sive subsistentia: si concipiatur ut via ad Personam productam, est origo activa: si autem concipiatur ut purus respectus in facto esse ad aliud, ut purum terminum, est Relatio. De his omnibus conceptibus, sive formalitatibus procedit præfens quaestio: pro qua sit:

337. Difficultas 1. Qualiter hujusmodi conceptus, sive formalitates distinguantur in qualibet proprietate Personali? Dico 1. Hujusmodi formalitates non distinguuntur ex natura rei. Probatur tum ex supra dictis de distinctione ipsarum proprietatum à Natura: tum etiam quia hujusmodi distinctio repugnat simplicitati Divinæ, quæ cum illa non compatitur, ut vidimus; ergo &c.

338. Dico 2. Hæ formalitates non distinguuntur per conceptus synonymos. Ita P. Vasq. 1. p. d. 158. cap. 4. n. 18. Probatur, quia tunc conceptus, & nomina sunt synonyma, quando illis respondet idem omnino objectum absque ulla diversitate, ut gla-

dius, & ens; sed non ita se habent conceptus Hypostasis, originis, & Relationis in Divinis; licet enim significant idem objectum materiale, illud tamen significant in diversis rationibus; ergo hujusmodi nomina non sunt synonyma.

Dico 3. Hæ formalitates non distinguuntur virtualiter distinctione objectivâ perfecta, & cum fundamento in re. Ita Durand. in 1. dist. 26. q. 1. n. 18. & alii. Probatur, quia si hujusmodi rationes sic distinguerentur, forent quidem diversæ formalitates, saltem virtualiter, ut est Essentia, & Relatio; sed non ita sunt; ergo &c. Probatur minor, quia ut sunt diversæ formalitates à Relatione, aut sunt formaliter relativæ, aut absolutæ: Non primum; siquidem implicat esse formaliter relativum, & distinguere formaliter à Relatione: Non secundum, quia absoluta in Deo sunt communia, & non propria, neque constitutiva, & distinctiva Personarum; origo autem, & Hypostasis sunt propria, & distinctiva Personarum; ergo non sunt formæ absolutæ; consequenterque tales rationes non distinguuntur distinctione perfectâ objectivâ.

Confirmatur primò, quia quæ in Deo distinguuntur virtualiter perfectè cum fundamento in re, ita se habent, ut uni formalitati conveniat à parte rei aliquid, quod alteri non conveniat; sic enim convenit Essentiæ communicari, & non ita convenit, imò repugnat Relationi, quæ sic ab Essentia distinguitur; sed nihil convenit à parte rei Origini, quod etiam non conveniat Hypostasi, & Relationi; ergo &c. Secundò, quia si ratio Originis, & Hypostasis sic distinguerentur à Relatione, cum etiam sic distinguerentur ab Essentia, siquidem cum illa non communicarentur, sequeretur dari aliquid medium inter Essentiam, & Relationem; sed hoc non debet admitti; ergo &c.

Dico 4. Hujusmodi rationes distinguuntur sola ratione ratiocinante secundum nostrum modum concipiendi, & per conceptus inæquales quoad expressionem, ita ut sint una, & eadem formalitas objectiva, diverso tamen modo concepta. Hæ præsupponitur ab omnibus ferè, quatenus docent, Personas constitui, & distinguere Originibus, Relationibus, & Hypostasis.

Probatur, quia licet prædictæ rationes sint objectivè idem, negari non potest, esse plures secundum conceptus formales, quibus talis ratio exprimitur modò ut origo, modò ut Hypostasis, modò ut relatio; sed hoc sufficit ad distinctionem secundum rationem, & per conceptus inæquales, sive inadæquatos, & quoad majorem, vel minorem expressionem; ergo hæc admitenda est inter prædictas rationes, seu formalitates.

Obijcies 1. Hujusmodi formalitates ita identificantur inter se, ut æquipollent perfectionibus distinctis ex natura rei in creatis, quales sunt personalitas, productio, & relatio; sed hujusmodi æquipollentia est fundamentum distinctionis virtualis, ut patet ex supra dictis; ergo &c. Respondeo negando minorem, si æquipollentia, sive connotatio sit contra ipsam naturam formalitatum, quæ sunt distinguendæ, ut est in præfenti; nam cum de natura, & intrinseca ratione proprietatis divinæ sit, esse relativam; siquidem sola relativa in Deo sunt propria, & sola multiplicentur, inde est, quod origo, & Hypostasis, quæ sunt proprietates Personarum, & in illis multiplicentur, non possint distinguere propriè à relationibus, sed illas includere, saltem confusè: Ex cum Relatio divina sit essentialiter substantia, & incom-